

Dosarul nr. 2r-54/24
2-23033040-01-2r-30012024

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud: R.Costru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Pahopol, R.Pulbere, A.Malîi)

DECIZIE

28 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Nicolai Cazimerenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Hîncu împotriva
lui Nicolai Cazimerenco cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de către Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul
Valentin Bobu, împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Ungheni, sediul
Central ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a ț ă :

La 03 martie 2023, Viorel Hîncu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva lui Nicolai Cazimerenco cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Ungheni, sediul Central din 13 iunie 2023, s-a admis
acțiunea. S-a încasat de la Nicolai Cazimerenco, în beneficiul lui Viorel Hîncu
împrumutul în sumă de - 5500 euro, dobânda de întârziere - 1075,44 euro, cheltuieli de
judecată formată din : plata taxei de stat- 3956 lei MD, serviciile avocatului - 2500 lei
MD, în total -6575, 44 euro sau echivalentul în lei MD la cursul BNM la momentul
executării hotărârii și - 6456 lei MD.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 septembrie 2023 (prin
intermediul oficiului poștal), Nicolai Cazimerenco, prin intermediul avocatului Bobu
Valentin, a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând admiterea cererii de apel și
casarea integrală a hotărârii Judecătoria Ungheni din 13 iunie 2023.

Prin încheierea din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de apel depusă de către Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul Valentin
Bobu, împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Ungheni, sediul Central ca
fiind depus în afara termenului legal.

La 14 noiembrie 2023, Nicolai Cazimerenco, prin intermediul oficiului poștal a
depus cerere de recurs împotriva încheierii din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel
Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen, casarea încheierii
contestate, emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului, Nicolai Cazimerenco a invocat dezacordul cu încheierea
contestată, motivând că, cererea de apel a fost depusă cu omiterea termenului din

considerentul că a cunoscut despre hotărârea Judecătorei Ungheni, sediul Central din 13 iunie 2023 abia la 20 iulie 2023, când a fost citat de către executorul judecătoresc.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 03 octombrie 2023, și a fost recepționată de avocatul Valentin Bobu, reprezentantul lui Nicolai Cazimerenco la 01 noiembrie 2023, conform plicului poștal anexat la materialele cauzei (f.d.58).

Prin urmare, recursul declarat la data de 14 noiembrie 2023, de către Nicolai Cazimerenco împotriva încheierii din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către Nicolai Cazimerenco și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, la 13 iunie 2023 Judecătoria Ungheni, sediul Central, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis acțiunea depusă de Viorel Hîncu.

Mai mult ca atât, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost plasat pe Portalul Național al Instanțelor: www.jc.instance.justice.md. la 13 iunie 2023.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 septembrie 2023 (prin intermediul oficiului poștal), Nicolai Cazimerenco, prin intermediul avocatului Bobu Valentin, a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii Judecătoria Ungheni din 13 iunie 2023, fără însă a solicita repunerea în termen a apelului (f.d.27-28).

Ca urmare, prin încheierea din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de către Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul Valentin Bobu, împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Ungheni, sediul Central ca fiind depus în afara termenului legal.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul Valentin Bobu, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 13 iunie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 01 septembrie 2023 (prin intermediul oficiului poștal), pe când termenul-limită de depunere a cererii de apel a expirat la 13 iulie 2023 inclusiv.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul Valentin Bobu peste termenul legal de atac, însă apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Codul de procedură civilă, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Nicolai Cazimerenco, reprezentat de avocatul Valentin Bobu, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data

pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanții să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin.(4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, recurentul Nicolai Cazimerenco a cunoscut că prezenta cauză civilă va fi examinată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, fără participarea părților în proces, recepționând încă la data de 15 martie 2023 încheierea primei instanțe din 06 martie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001189192AR anexat la materialele cauzei (f.d.19)

Completul de judecată notează că, în încheierea de acceptare spre examinare este punctat despre faptul că examinarea cauzei se va realiza în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.17).

Circumstanțele menționate, denotă faptul că recurentul Nicolai Cazimerenco a cunoscut că prezenta cauză se află pe rolul Judecătorei Ungheni, sediul Central, însă cu toate acestea, contrar dispozițiilor art. 362 din Codul de procedură civilă, ultimul nu și-a valorificat dreptul de a efectuat actul de procedură în termenul legal și nici nu a solicitat repunerea în termen a acestuia prin prisma art. 116 din Codul de procedură civilă.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6§1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Nicolai Cazimerenco împotriva încheierii din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Nicolai Cazimerenco.

Se menține încheierea din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Hîncu împotriva lui Nicolai Cazimerenco cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi